

Prilog 4.4. Ozmec i sur. (2009). Poljoprivredna bioraznolikost Dalmacije; Tradicijske sorte i pasmine Dalmacije (str. 430). Projekt COAST, Očuvanje i održivo korištenje biološke i krajobrazne raznolikosti na dalmatinskoj obali putem održivog razvitka obalnog područja. UNDP, GEF.

Publication details

TRADITIONAL VARIETIES AND BREEDS OF DALMATIA

PUBLISHER

United Nations Development Programme

FOR THE PUBLISHER

Sandra Vlašić

Louisa Vinton

CO-PUBLISHERS

State Institute for Nature Protection

Public Institution Krka National Park

Zadar County

Public Institution ResaSD for coordination and development of Split-Dalmatia County

Dubrovnik-Neretva County

EDITORS-IN-CHIEF

Roman Ozimec, Snježana Mihinica

AUTHORS

Roman Ozimec

Jasminka Karioglan Kontić

Edi Maletić

Zdravko Matotan

Frane Stelkić

REVIEWERS

Toni Nikolić, Martin Schneider †, Borut Stumberger

We are greatly indebted to the outstanding naturalist Martin Schneider (1956–2012), who made a significant contribution to the reviewing of this book with his well-informed comments and suggestions. Martin Schneider was one of the few biologists to draw attention, as long as thirty years ago, to the role and importance of traditional varieties and breeds in nature protection.

COPY EDITING

Juliette Jambić

ENGLISH TRANSLATION AND EDITING

Graham McMaster

PHOTOGRAPHS BY

Sando Bogdanović, Ljiljana Bokorović Voska, Ivan Bura, Ivo Kari Pešić, Gordana Kožarić Silov, Ivica Lohić, Edi Maletić, Semir Maslo, Zdravko Matotan, Bojan Mazanek, Thomas Mavčić, Toni Nikolić, Roman Ozimec, Ana Pešić, Ivo Pervan, Darko Petanjek, Gordana Petrović, Mira Radunkić, Ivan Ratč, Frane Stelkić, Borut Stumberger, Marija Ševac, Stanislav Štambuk

DESIGN AND PREPRESS

Kudos studio

ORIGINAL IDEA FOR THE COVER

Krešimir Kraljević

ILUSTRACIJA NASLOVNICE

Vedran Klemens

TISAK

Tiskara Zelina d.d.

NAKLADA

1 000 primjeraka

Priprema knjige u cijelosti je financirana od strane Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP-a) u Hrvatskoj i Globalnog fonda za okoliš (GEF-a), a u okviru provedbe COAST projekta (Conservation and Sustainable Use of Biodiversity in the Dalmatian Coast through Greening Coastal Development – Project ID 00050301 PIMS 2439). Tisak publikacije financijski su potpomogli Javna ustanova „Nationalni park Krka“, Zadarska županija, Javna ustanova Rerasd za koordinaciju i razvoj Splitsko-dalmatinske županije te Dubrovačko-neretvanska županija.

Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) svjetska je mreža UN-a za razvoj, organizacija koja zagovara promjene i povezivanje država sa znanjem, iskustvom te potencijalima kako bi se građanima omogućilo izgraditi bolji život. Djeluje u 177 država pomažući im da nađu vlastita rješenja za izazove globalnog i nacionalnog razvoja. Razvojem lokalnih kapaciteta te se države oslanjaju na mrežu UNDP-ovih stručnjaka i širok raspon partnera.

U ovoj publikaciji iznesena su mišljenja autora i nužno ne predstavljaju službeno stajalište UNDP-a.

Umnožavanje ove publikacije ili njezinih dijelova u bilo kojem obliku, kao i distribucija, nisu dozvoljeni bez prethodnog pisanog odobrenja nakladnika.

ISBN 978-953-7429-51-5

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 000901673.

Državni zavod
za zaštitu prirode

KRKA
NATIONAL PARK

rerasd
JAVNA USTANOVA
ZA KOORDINACIJU I RAZVOJ
SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Aromatično, začinsko, ljekovito, medonosno, ukrasno i samoniklo jestivo bilje

GOSPODARSKO ZNAČENJE ZA DALMACIJU

U Hrvatskoj je dosad utvrđeno 4 528 biljnih vrsta i 1 169 podvrsta, odnosno ukupno 5 018 svojta. Po broju svojti nalazimo se na šestom mjestu u Europi, a po broju vrsti po jedinici državne površine na trećem mjestu, iza Slovenije i Albanije. Iako je bez atlasa rasprostranjenosti i jasno definiranih granica teško dati točan broj biljnih

svojti na području Dalmacije, procjenjuje se da na području četiriju dalmatinskih županija obitava oko 3 500 svojti, što je po broju vrsta na jedinicu površine svrstava među floristički najbogatije regije Europe. U ovom florističkom bogatstvu Dalmacije, preko 7% svojti su endemske svojte, a među endemima je prisutan velik broj stenoendema, vrsta vrlo uske rasprostranjenosti. Stoga je flora Dalmacije doista bogata i jedinstvena. S druge

strane u Dalmaciju su kroz povijest introducirane brojne biljne vrste i sorte korištene u poljoprivredi i šumarstvu, a od kojih su danas neke sastavni dio krajobraza i biljnog pokrova Dalmacije. Tako je danas gotovo nezamislivo da maslina, vinova loza, alepski bor, agava, mirta, palma ili čempres, vrste koje daju osnovni pečat Dalmacije, nisu izvorne dalmatinske. Introducirane su gotovo sve kulturne biljke (ratarske, industrijske, voćne, povrtno i ukrasne), s rijetkim ali važnim iznimkama.

“Trava iva čini od mrtva živa.”

“Nema koromača u svakom zidu.”

“Prigode беру jagode.”